

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudců Zdeňka Kühna a Pavla Molka v právní věci žalobce: **F. K.**, zast. advokátem Mgr. Václavem Voříškem, Pod Kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2017, čj. 412/2017-160-SPR/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2021, čj. 4 A 99/2017 - 54,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2021, čj. 4 A 99/2017 - 54, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 30. 11. 2016 byl žalobce uznán vinným z přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), kterého se dopustil tím, že jako provozovatel motorového vozidla v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby dne 1. 7. 2015 při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem, neboť nezjištěný řidič dne 1. 7. 2015 v 08:50 hodin zastavil a poté nechal stát shora uvedené vozidlo v křižovatce ulic Z. x K., čímž nerespektoval obecnou úpravu provozu na pozemní komunikaci, podle níž nesmí řidič zastavit a stát na křižovatce a ve vzdálenosti kratší než 5 m před hranicí křižovatky a 5 m za ní.

[2] Proti rozhodnutí magistrátu podal žalobce odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 6. 2017 zamítl a rozhodnutí magistrátu potvrdil.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k městskému soudu, který jeho žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

II. Kasační stížnost

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku městského soudu rozsáhlou kasační stížnost.

[5] Namítl především, že jeho zástupce Mgr. Voříšek se nemohl zúčastnit jednání v řízení před městským soudem. Zástupce stěžovatele požádal o odročení jednání, které bylo nařazeno na den 17. 2. 2021, z důvodu nemoci, což doložil rozhodnutím lékaře o dočasné pracovní neschopnosti. Městský soud však jen na základě svých spekulací dovodil, že zdravotní stav zástupce žalobce nebyl vážný, žádost o odročení jednání nebyla včasná a tvrzení zástupce stěžovatele byla zejména ve vztahu k jeho pokusu o zajištění substituce rozporná. Tyto závěry městského soudu jsou dle stěžovatele nesprávné a rozebírání zdravotního stavu zástupce stěžovatele nerozumné až nechutné. Tvrzení zástupce stěžovatele o pokusu o zajištění substituce nejsou rozporná. Zástupce stěžovatele se prostě pokusil zajistit svou substituci i přes přání stěžovatele, protože je mu známo, že *„vybraní soudci přehnaně prosazují možnost substituce advokáta v řízení před soudem s tím, že pokud v návrhu na odročení jednání není o marné snaze obstarat substituci, bez mravních zábran jednání neodročí s tím, že byla opominuta možnost substituce bez ohledu na zájem a přání klienta“*. Stěžovatel je přesvědčen, že jeho zástupci nelze vyčítat, že z důvodu nemoci nebyl schopen sepsat podání k soudu o den dříve, případně, že zvažoval, zda se před jednáním jeho stav nezlepší natolik, že se k jednání městského soudu dostaví. Stěžovatel v této souvislosti též podotkl, že ve věci městský soud rozhodl až po 3,5 letech.

[6] Stěžovatel také namítl, že v projednávané věci nebylo postaveno najisto, z jakého jednání byl stěžovatel obviněn a následně uznán vinným. Ve výroku rozhodnutí magistrátu je popsáno jiné jednání, než které bylo dle odůvodnění rozhodnutí správních orgánů prokázáno. Naopak jednání, ze kterého byl stěžovatel uznán vinným, prokázáno nebylo. Zmatečnost správních rozhodnutí pak jen dokládá rozsudek městského soudu, podle něhož měl stěžovatel rozeznat, že je mu kladeno za vinu jednání spočívající ve *„stání ve vzdálenosti kratší než 5 metrů od křižovatky“*, když toto jednání se podávalo z výzvy, která mu byla doručena. Dle napadeného rozsudku je však také zjevné, že skutek spočíval ve *„stání vozidla na křižovatce“*. Dle odůvodnění správních rozhodnutí však skutek nespočíval ve stání na křižovatce, ale ve stání vozidla ve vzdálenosti kratší než 5 metrů od křižovatky, nicméně dle *„skutečného“* sdělení obvinění, jakož i dle výroků správních rozhodnutí, spočíval skutek ve stání na křižovatce. K tomu stěžovatel odkázal na rozsudek NSS ze dne 15. 11. 2019, čj. 5 As 396/2018 - 33. Městský soud podle stěžovatele rozhodl v rozporu s tímto rozsudkem NSS a nijak neobjasnil, proč se od něj odchýlil.

[7] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

pokračování

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Pro posouzení věci je stěžejní námitka týkající se neúčasti zástupce stěžovatele u jednání městského soudu.

[11] Z obsahu soudního spisu plyne, že městský soud nařídil jednání na den 17. 2. 2021 v 9:40 hodin. Zástupce stěžovatele podal v úterý 16. 2. 2021 v 17:08 hodin žádost o odročení jednání, v níž uvedl, že od soboty má zdravotní potíže, potvrzení o pracovní neschopnosti mu lékařkou bylo vydáno v pondělí a dosud nebyl schopen napsat podání k soudu, protože měl horečku a bolest svalů. Z tohoto důvodu podal žádost o odročení jednání až v úterý, tj. den před jednáním. Dále uvedl, že se snažil telefonicky zajistit svou substituci, přestože stěžovatel trval na jeho osobní účasti. Ke své žádosti zástupce stěžovatele doložil potvrzení o pracovní neschopnosti a rezervaci k PCR testu, resp. Rapid testu, na den 17. 2. 2021. Dále se obsáhle vyjádřil k nutnosti anonymizace údajů o své osobě soudem.

[12] Městský soud jednání neodročil, věc projednal v nepřítomnosti stěžovatele a jeho zástupce, neboť (jak plyne z napadeného rozsudku) omluvu zástupce stěžovatele a jeho žádost o odročení jednání nepovažoval za včasnou. Městský soud konstatoval, že stěžovatel podal žádost o odročení dne 16. 2. 2021 v 17:08 hodin, přestože o svém onemocnění věděl již v sobotu. Městský soud vyjádřil přesvědčení, že zdravotní stav zástupce stěžovatele nebyl nejpozději v pondělí natolik závažný, aby mu zabránil požádat o odročení jednání již v pondělí a nikoli až v úterý po pracovní době. Pokud byl zástupce stěžovatele v pondělí způsobilý komunikovat s lékařkou, byl obdobně způsobilý zaslat soudu žádost o odročení jednání. K tomu městský soud uvedl, že žádost o odročení jednání obsahuje dalších 10 stránek úvah o ochraně osobních údajů zástupce stěžovatele při jednání soudu. Byl-li tedy zástupce stěžovatele v úterý schopen „*mnohačetného*“ podání, zjevně byl schopen minimalistického podání již v pondělí, přičemž z popisu jeho zdravotního stavu neplyne náhlý kolaps jeho zdravotního stavu. Dále městský soud shledal vnitřní rozpor mezi požadavkem stěžovatele na osobní účast svého zástupce u jednání a snahou téhož zástupce na zajištění substituce. Jedná se o tvrzení, která se vzájemně vylučují. Dále městský soud uvedl, že nelze odhlédnout ani od koncentrační zásady dle soudního řádu správního a povahy soudního přezkumu správních rozhodnutí, která vede k minimalizaci provádění dokazování nad rámec správního spisu. Městský soud rovněž zdůraznil, že již jednou bylo jednání odročeno z důvodu vrcholící vlny pandemie a nelze tak dále odkládat rozhodnutí ve věci, kdy pandemická situace je i bude nadále nejistá. V této situaci sice městský soud provedl důkaz – mapou místa stání, avšak jde o důkaz nikoli povahy okamžité, k jehož posouzení je nutná účast účastníka, např. oproti výsledku svědka, u kterého je nepřítomnému účastníkovi odepřena možnost reagovat na tvrzení svědka a klást mu otázky.

[13] Podle § 49 odst. 3 s. ř. s. neúčast řádně předvolaných účastníků nebrání projednání a skončení věci, nejsou-li důvody pro odročení podle § 50.

[14] Podle § 50 s. ř. s. může být jednání z důležitých důvodů odročeno.

[15] NSS již opakovaně dovodil, že nařízené jednání musí být odročeno vždy, pokud pro tento postup existuje důležitý důvod, který může spočívat v nemožnosti účastníka nebo jeho zástupce se jednání účastnit z omluvitelných důvodů. V praxi se bude jednat zejména o doloženou pracovní neschopnost, plánovanou dovolenou nebo služební cestu. Omluva z jednání a žádost o odročení jednání musí být včasná. Účastník nebo jeho zástupce by se z jednání měli omluvit a požádat o odročení jednání ihned poté, co se o důvodech, že se nebudou moci účastnit jednání, dozvěděli. Soud bude také zkoumat to, zda omluva nepředstavuje obstrukční jednání. V takovém případě není odročení jednání namístě. U omluvy zástupce je také nutné zvážit, zda za sebe nemohl zajistit substituta. K tomu viz např. rozsudky NSS ze dne 17. 2. 2005, čj. 2 Afs 5/2005 - 96, č. 558/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 12. 2014, čj. 9 Ads 78/2014 - 37, ze dne 14. 6. 2019, čj. 3 As 247/2017 - 53, nebo ze dne 16. 12. 2020, čj. 1 Afs 218/2020 - 43.

[16] NSS se závěry městského soudu o důvodech, pro které v dané věci nebylo přistoupeno k odročení jednání, nesouhlasí.

[17] Stěžovateli (resp. jeho zástupci) musí NSS přisvědčit v tom, že žádost o odročení jednání byla nejen důvodná, ale také včasná.

[18] Důvodnost žádosti byla zástupcem stěžovatele doložena potvrzením o jeho pracovní neschopnosti a rezervací k PCR testu, resp. Rapid testu. Hodnocení zdravotního stavu zástupce stěžovatele městským soudem shledává NSS jako spekulativní a ničím nepodložené (a to i s ohledem na tehdejší „pandemickou vlnu“, která osvědčuje důvodnost omluvy zástupce stěžovatele), včetně argumentace „*mnohačetností*“ podání - žádosti o odročení jednání.

[19] NSS musí přisvědčit stěžovateli (jeho zástupci), že zdravotní stav každého jedince se může vyvíjet a nelze zástupci stěžovatele vyčítat, že svou lékařku oslovil až v pondělí, když se jeho zdravotní stav od soboty nezlepšil. Jedná se o zcela běžný a přirozený postup. Stejně tak nelze zástupci stěžovatele vytýkat, že se přes nesouhlas stěžovatele snažil zajistit svou substituci u jednání soudu. Obecně lze takový postup vyhodnotit jako snahu o hladký průběh soudního řízení a zajištění toho, aby jednání soudu řádně proběhlo, přičemž se v první řadě jedná o komunikaci mezi účastníkem řízení, jeho zástupcem a substitutem. Z obsahu soudního spisu přitom nevyplývá, že by tomu mělo být v projednávané věci jinak. Uvedené úkony (oslovení lékařky, snaha zajistit substituci včetně s tím související komunikace) si přitom vždy vyžádají určitý čas.

[20] Z hlediska včasnosti žádosti o odročení jednání NSS sice konstatuje, že by jistě bylo přinejmenším vhodné, aby zástupce stěžovatele požádal o odročení jednání nejlépe již v pondělí, anebo alespoň v pracovní době v úterý, přesto však nelze dle názoru NSS považovat žádost o odročení, která byla městskému soudu doručena v úterý odpoledne (byť po pracovní době) za opožděnou. S touto žádostí se městský soud mohl seznámit již ve středu ráno na začátku pracovní doby, přičemž jednání bylo nařízeno až na 9:40 hodin.

pokračování

Za tohoto stavu městský soud objektivně mohl jednání odročit a žalovanou stranu, aby jí nevznikaly zbytečné náklady, o jeho odročení např. telefonicky uvědomit.

[21] Rozhodně nelze souhlasit s městským soudem, že důvodem pro nevyhovění žádosti o odročení jednání může být bez dalšího povaha soudního přezkumu správních rozhodnutí či pandemická situace. Opak plyne již z výše citované judikatury a NSS v této věci poznamenává, že právě pandemická situace potvrzovala věrohodnost doložených důvodů žádosti o odročení jednání. Tzv. „procesní ekonomie“ soudního řízení pak rozhodně sama o sobě nemůže být důvodem pro nevyhovění žádosti o odročení jednání. Tím spíše pak za situace, v níž této žádosti nepředcházelo v řízení před městským soudem obdobné obstrukční jednání stěžovatele, resp. jeho zástupce (předchozí jednání bylo odročeno z důvodu pandemické situace). To, jak případně postupoval ve správním řízení, je pro posouzení důvodu k odročení jednání podle § 50 s. ř. s. nepodstatné.

[22] NSS tedy konstatuje, že stěžovatel (jeho zástupce) poté, co zjistil, že se nemůže účastnit jednání (resp. zajistit substituci), důvodně a včas požádal městský soud o odročení jednání.

[23] V dané věci proto existoval důležitý důvod pro odročení jednání ve smyslu § 50 s. ř. s., o odročení jednání stěžovatel (jeho zástupce) včas požádal a městský soud byl povinen jednání odročit. Jednalo se o důvod, který stěžovatel sám nezavinil, neboť onemocnění svého zástupce přirozeně nemohl nijak ovlivnit.

[24] Polemikou zástupce stěžovatele stran nezveřejňování osobních údajů a plné anonymizace rozsudků se již NSS opakovaně zabýval, proto nebude své úvahy opakovat a ve stručnosti odkazuje na předchozí rozhodnutí (usnesení ze dne 25. 5. 2017, čj. Nao 175/2017-161, rozsudky ze dne 6. 2. 2019, čj. 9 As 429/2018 - 35, či ze dne 23. 10. 2019, čj. 6 As 106/2019 - 33, atd.).

[25] Na základě výše uvedeného tedy NSS nezbyvá než konstatovat, že řízení před městským soudem bylo zatíženo vadou, a proto NSS napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, ve kterém městský soud odstraní tuto vadu řízení. S ohledem na uvedené se NSS nemohl zabývat dalšími námitkami stěžovatele, které se týkají *merita věci*. Jejich hodnocení by v tomto stadiu řízení bylo předčasné.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Z uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným NSS v rušícím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[27] V novém rozhodnutí rozhodne městský soud rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu